De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* N°. 124.)

Dit blad wordt geregeld des *Vrijdags* aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseeren aan de **REDACTIE.** Abonnementen en Advertentiën aan de **ADMINISTRATIE; Bureau: Warmoesstraat 95, te Amsterdam.** Inzendingen, die later dan *Donderdag* 's namiddags te 12 uren worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 12 September 1909. N°. 1654.

Abonnementsprijs: *franco* aan huis, per drie maanden *f* 1.20, voor België per jaar *f* 5.20 bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar *f* 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers *f* —.10. Abonnementen worden aangenomen door het Bureel te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz.
Advertentiën: van 1 tot 6 regels *f* 1.20, voor elken regel meer *f* —.20. Aanvragen en vermelding van liefdegaven *f* —.12 per regel.

„In den naam van den Heere Jezus".

> En al wat gij doet met woorden of met werken, doet het alles in den naam van den Heere Jezus, dankende God en den Vader door hem. Col. 3:17.

Van oudsher placht de Christelijke gemeente haar openbare gebeden tot God te besluiten met een beroep op den Middelaar. Dit kleedde zich in breeder of in korter vorm. Het kortst wel in 't eenvoudige zeggen: „Om Christus' wil," of „om uws lieven Zoons wil". Ook bij het huisgebed hield men die goede gewoonte in het Christelijk gezin nog steeds aan. Ook wel bezigt men de formule: „Om uws lieven Naams wille", doelende dit dan op den „lieven *Vader*naam," maar dan is de Zoon, als wiens „broeder" we voor onzen God mogen verschijnen, er van zelf bij ondersteld en er mee inbegrepen.

Dat we onze gebeden *in Jezus naam* zouden opzenden, heeft Jezus zelf gewild. In zijn laatste gesprekken met zijn elven, eer hij naar Gethsemané ging, sprak Jezus herhaaldelijk van het bidden *in zijn naam*, en kende aan een gebed *in zijn naam* opgezonden, een bijzondere kracht ter verhooring toe. Tot dusver hadden zijn jongeren dit niet gedaan, omdat Jezus bij hen was, gelijk dan ook in het *Onze Vader* zoo iets niet voorkomt, maar toen liet Jezus zelf zich in deser voege hierover uit (Joh. 16:23): „Voorwaar, voorwaar zeg ik u, al wat gij den Vader zult bidden *in mijnen naam*, dat zal Hij u geven. Tot nog toe hebt gij niet gebeden *in mijnen naam*, bidt, en gij zult ontvangen, opdat uwe blijdschap vervuld worde". En dit binden van onze innigste zielsuiting aan den naam van Jezus werd, op Jezus' last, door de apostelen zelf op heel ons leven overgedragen, het breedst wel in wat de apostel Paulus aan de Kerk te Colosse schreef: „*En al wat gij doet met woorden of met werken, doet het alles in den naam van den Heere Jezus, dankende God en den Vader door hem*".

Strekking hiervan is allerminst om de onmiddelijke gemeenschap met den Vader af te snijden. Integendeel. Jezus betuigt het met nadruk: „Ik zeg u niet dat ik den Vader voor u bidden zal, *want de Vader heeft u lief*." Alleen maar, deze onze gemeenschap met den Vader mag nooit voor ons besef buiten Jezus omgaan, en als we voor onzen zullen God verschijnen, mogen we dit nooit doen op eigen autoriteit, noch ook als waren we daartoe zelf gerechtigd, maar altoos als hebbende *door Jezus* de toeleiding tot den Vader verkregen. Vandaar dat we nooit anders tot den Vader naderen kunnen dan *in Jezus naam*. Te zeggen dat men wel eigener beweging tot zijn God kan gaan, en daarvoor Jezus niet noodig heeft, is een vermetele aanmatiging die bij een in zonde geboren menschenkind geen zin heeft. Een zondig menschenkind kan tot den driemaal Heilige geen toegang in waarachtig-heilige zielsgemeenschap verkrijgen. Het heilige in God stoot den zondaar af, en wie als zondaar van die afstooting niets ontwaart, toont noch van Gods heiligheid, noch van eigen zondestaat 't flauwst besef te hebben. Wie ook maar iets van Gods heiligheid verstaat, en ook maar iets van eigen zondestaat kent, *kan niet buiten Jezus*, en verschijnt nooit anders *dan door Jezus gedekt* voor den Vader.

Toch zult ge toezien, dat ge dit bidden *in Jezus' naam* nooit kunstmatig verstaat. Het is geen tooverformule, zoodat uw gebed, zonder dit er bij te voegen, werkeloos zou blijven, en door die woorden er aan te haken, op eens uitwerking zou erlangen.

Ter kunt ge zeggen, dat die woorden: „Om Jezus wille", of „om Uws lieven Zoons wille" maar al te vaak geuit worden zonder dat ze eenige kracht oefenen. Wie gedachtenloos, op den klank af, als slotphrase die woorden aan het *Amen* laat voorafgaan, en alzoo bidt zonder in de gebedsstemming te zijn, kon ze evengoed weglaten. Het gevolen van woorden, waar de ziel niet bij is, mist voor God alle beteekenis en waardij.

En omgekeerd staat het evenzoo vast, dat wie aan het slot van zijn gebed die woorden wegliet, maar onder zijn bidden teederlijk in de mystieke gemeenschap met zijn Heiland verkeerde, en in *die* stemming zijn gebed opzond, niet om 't uitlaten van die woorden, door zijn God zal worden teruggestooten. Bij het overluid meteen voor anderen bidden in kerk, vergadering of gezin, zal het meer ook op de uiting van die woorden aankomen; in het *persoonlijk* gebed, als men alleen en met zijn God gemeenzaam is, hangt alles meer aan de rustige stemming der ziel.

Het is daarom dat de apostel er zoo met nadruk op wijst, dat niet alleen ons gebed, maar al ons spreken, en zelfs al ons doen, in den naam van den Heere Jezus moet geschieden. Iets waarmee natuurlijk niet bedoeld is, dat we bij alles zullen zeggen: „Dit spreek ik of dit doe ik in den naam van den Heere Jezus", maar heel anders, dat we bij al ons doen en al ons spreken er ons steeds bewust van hebben te zijn, dat we spreken en handelen moeten, zooals een vrijgekochte en ingelijfde in Christus spreekt en handelt, zoodat het ons te moede is of Jezus, als ons heerlijk Hoofd, het ons, als leden van zijn mystiek Lichaam, voortdurend ingeeft en er ons toe bekwaamt. Wie dit steeds meer op al zijn „woorden en werken" toepast, *blijft* in de gemeenschap met zijn Heiland en beschikt over al de geestelijke kracht die deze gemeenschap ons meetort.

Maar toch, *in het gebed* blijft dit „in den naam van den Heere Jezus" zijn hoogste beteekenis behouden, omdat ons bidden, zoo het dien naam waard zal zijn, een persoonlijk verkeeren met den Almachtige is, en hierin alle religie, ja, heel ons leven, tot het hoogste opbloeit, dat voor een schepsel bereikbaar is.

En dit nu laat zich voor een zondaar geen oogenblik buiten Christus denken.

Vergeet toch niet, dat ge tweeërlei bestaan hebt, en dat ge eerst met uw sterven afsterft van uw zondig wezen. Tot aan dat sterven toe blijft gij, in uzelf genomen, een zondig mensch, waarin telkens weer zondige neigingen opwoelen. Dat is uw *natuurlijk bestaan* tot aan uw dood toe. Maar door dit *natuurlijk* bestaan schuift nu uw *geloofsbestaan* heen. En in dit geloofsbestaan is het alles vlak omgekeerd. In het geloofsbestaan zijt ge geen *zondaar* meer, maar een *heilige*. Dat is het wat Johannes zegt: „Een iegelijk die uit God geboren is, die doet de zonde niet, en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren." Wel te verstaan, in zijn *geloofsbestaan*, want in dit bestaan belijdt elk kind van God, dat „al is het, dat hij al Gods geboden overtreden en geene derzelve gehouden heeft, en nog steeds tot alle boosheid geneigd is, God hem schenkt en toerekent al wat Christus voor hem volbracht heeft, *voorzoover hij zulk met een geloovig hart aanneemt*."

Niet dus een *gemengd* bestaan, *half* natuurlijk en *half* uit het geloof. Neen, tweeërlei bestaan tot aan onzen dood toe. In ons natuurlijk bestaan als zondaar geboren, met een zondig verleden achter ons, en nog steeds de zondige neiging in ons opwoelend, en dit zoo blijvend tot ons sterven toe. Maar in ons geloofsbestaan heilig, uit God geboren, geen enkele zonde meer ten onzen laste, een van Gods lieve kinderen.

Hoe zult ge nu voor uw God verschijnen? Hoe den verborgen omgang van den Alweten de zoeken? Hoe in het gebed gaan? Hoe bidden?

In uw natuurlijk of in uw geloofsbestaan?

Het eerste *kan* niet. Voor den natuurlijken mensch is er geen toeleiding, is er geen toegang, maar is er toorn en afstooting.

Toegang en toeleiding hebt ge alleen in uw geloofsbestaan, als verzoende, als heilige, als kind van God, maar dan ook vanzelf alleen *in den naam des Heeren Jezus*.

Immers uw geloofsbestaan is geen op en neer zwibberen tusschen geloof en ongeloof, maar het is een *bestaan*, en wel een bestaan *in Jezus*. De rank bloeit in den wijnstok, maar zit dan ook met zijn vezelen in den wijnstok ingevlochten. Of om 't beeld van het mystieke Lichaam te nemen: als kind van God zijt ge als een lid in dat Lichaam ingelijfd. Niet gij houdt u zelven daarin, maar Christus houdt u daarin vast. En zooals Jezus u in zijn mystiek Lichaam vasthoudt, vasthoudt met zulk een kracht, dat satan er u niet meer uit kan rukken, zóó is uw geloofsbestaan.

Maar dat geloofsbestaan kent twee wijzen. De éene onbewust, de andere bewust. Ook 's nachts, als ge slaapt, zijt ge in Jezus, maar ge weet 't niet. En zoo kunt ge, ook als ge wakker zijt, verre met uw besef en uw bewustzijn van Jezus afdolen. Dat ge wel van Jezus zijt, maar er niet aan denkt, en zoodoende uw geloof werkeloos maakt.

Doch dit juist mag in uw gebed niet. Zal uw bidden waarlijk bidden zijn, dan moet ge onder 't bidden u klaarlijk van uw geloofsbestaan in Jezus bewust zijn. Ge moet weten, dat ge de toeleiding en den toegang tot uw God hebt, ge moet van u stooten uw natuurlijk, zondig bestaan. Ge moet geheel in uw geloofsbestaan ingaan. Ge moet, om 't zoo uit te drukken, op 't oogenblik dat ge bidt, *voelen* dat ge in Jezus voor uw God verschijnt, *voelen* dat 't kind tot zijn Vader nadert, *voelen* dat de liefde van den Vader u opwacht.

En overmits dit nu vóór ons bidden zoo dikwijls in ons gemist wordt, en onder ons bidden toch in ons moet zijn, dáárom is het zoo noodig, is het geestelijk zoo vruchtbaar, en zoo bijna onmisbaar, dat we in ons bidden het uitspreken: „Vader, ik kom tot u in den naam van uw lieven Zoon.

Uit de Pers.

Op de jaarvergadering van de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen in Zeeland, te Middelburg gehouden, sprak Dr. A. Kuyper van Vlissingen naar aanleiding van I Sam. 16:14—33 over de heerlijke taak, die de Christelijke barmhartigheid tegenover deze ellendigen te vervullen heeft.

Chryzostomus, eens der armen nood aan de gemeente op het hart willende binden, sprak als volgt: »Ik kom heden hier om U een nuttige en betamelijke tijding te brengen. Niemand anders dan de armen, die in deze stad wonen, zijn het die mij tot hun gezant hebben gekozen. Zij hebben mij niet door hunne woorden daartoe bewogen; niet met hunne stembiljetten daarvoor gekozen; niet door een algemeen besluit mij overmand. Maar hun treurig en erbarmelijk uitzicht heeft mij tot hun pleitbezorger gemaakt. Want als ik over de markt, en door de straten naar deze vergaderplaats ging, en daar vele erbarmelijke menschen zag, eenige met verminkte handen, anderen, aan wie de oogen uitgestoken waren, wederom anderen vol afschrikkelijke zweren en wonden, even ontoonbaar als ongeneeslijk, toen hield ik het daarvoor dat ik mij aan de uiterste gruwzaamheid zou schuldig maken, wanneer ik daarover met U, mijne geliefden, niet sprake.

Met de noodige veranderingen wil ik deze woorden tot de mijne maken, nu ik tot U spreken ga over de ellendigen die van verstand beroofd, over die verbijsterd van zinnen zijn. Ik heb meermalen in mijn leven krankzinnigen gezien, en de aanschouwing van hun droevig levenslot heeft mijn hard met deernis vervuld. Mocht het woord dat ik spreken ga uwe ziel bewegen tot gebed, opdat de ongelukkigen in hunne ellende den Heere worden opgedragen; en niet alleen zij, maar ook allen die aan hen het werk der barmhartigheid in liefde vervullen, om des Heeren wil, en in Zijn naam.

Gode zij dank dat men in de laatste tijden de krankzinnigen als *voorwerpen van barmhartigheid* is gaan beschouwen. Nog niet zoo lang liggen de tijden achter ons dat men een krankzinnige en een misdadiger onder één dak huisvestte, omdat het »gekkenhuis" als onderafdeeling aan het tuchthuis verbonden was. De gevangenbewaarders hadden toen ook de zorg voor de krankzinnigen, en poogden door ruw geweld die ongelukkigen »tot rede" te brengen. Wat wanhopende en onvruchtbare arbeid voor de stokbewaarders! Wat droevig en pijnlijk lot voor die slachtoffers der gerechtelijke dwaling!

Eere aan de fransche psychologen en psychiaters die aan deze mishandeling der geesteskranken een einde gemaakt hebben, en in de geschiedenis der humaniteit een nieuwe en betere periode hebben doen aanbreken. Wij noemen met groote dankbaarheid den naam van Dr. Pinel, die leerde dat men de krankzinnigen niet aan ketenen moest binden, als waren ze wilden dieren, dat men ze niet met stokken moest slaan, als waar ze misdadigers, maar dat men ze als *zieleskranken*, als *zieken* naar den geest, die verzorging en verpleging behoefden, had te behandelen.

En nog meer dankbaar zijn we voor wat Engeland ons te deeren oprichte schonk. Immers toen men den krankzinnige als patiënt ging beschouwen, werd eerst heil gezocht in de zoogenaamde paedagogische methode, waarbij men, met de beste bedoeling, door spartaansche gestrengheid alle vreemde uiting van het gekrenkte zieleleven wilde onderdrukken. Een onzer periodieken (Wetensch. Bl. Nov. 1908) deelde onlangs nog eens mede welke middelen werden aangewend. Men ontstak in het vertrek van den patiënt plotseling een hel schitterend en sterk knetterend vuurwerk, of schoot onverwachts pistoolschoten vlak langs zijn oor af. Men ging met hem wandelen, en wierp hem onverhoeds in een sloot. Ook wel bond men een touw onder zijn oksels, heesch hem in de hoogte en liet hem dan in duizelingwekkende vaart naar omlaag schieten. Lag de ongelukkige te slapen, men wierp van uit de hoogte emmers ijskoud water op zijn lichaam. Of wel men sloot hem op in een donker hol met griezelig ongedierte. Als »bijzondere middelen« beval men aan: sterk bijtende Spaansche vlieg op de huid smeren, de voeten met brandnetels bestrijken, gloeiende lak op het lichaam laten afdruipen. Soms ook bond men den lijder — en dat alles, zoo men meende, voor zijn bestwil — een zak vol levende mieren op zijn blooten rug. Zelfs werd de »Hornsche machine" uitgedacht, een soort bank, waarop de patiënt, overlangs uitgestrekt, met razende snelheid in de rondte gedraaid werd.

Te goeder trouw zag men in dit alles »geneesmiddelen«. Men poogde indruk op den patiënt te maken, men wilde op zijn gemoed werken, om den geest van waanzin uit hem te verdrijven. Maar volkomen terecht wordt nu de opmerking gemaakt, dat deze middelen wel door een krankzinnige zelven schijnen uitgedacht te zijn. En toch, het is nog geen honderd jaar geleden, dat men ze toepaste! Het was de Engelschman Conolly, directeur van het kranzinnigengesticht te Houwel, die aan deze onoordeelkundige behandeling der beklagenswaardige slachtoffers van een dool gemaakte geneesmethode een einde maakte. Conolly leerde, dat het krankzinnigengesticht een *ziekenhuis voor geestes kranken* moest zijn. Hij leerde die ongelukkigen als *kranken* te behandelen, die liefderijk verpleegd moesten worden. De dwangtoestellen en dwangmiddelen werden door hem eens voor goed afgeschaft, als wel in een gevangenis, niet in een »ziekenhuis« thuisbehoorend. Hij is de vader van het open deur-systeem, hij gaf aan de *kranken* van geest, aan de *kranken* van zinnen een »geneesheer en zieken verpleging«.

En die zegen kwam van uit Engeland tot het Continent. Dientengevolge bouwt men nu geen kerkachtige »gekken-huizen« meer met getraliede vensters, maar rustige herstellings-oorden en schoone pavilloenen in fraaie tuinen, gelegen bij lommerrijke bosschen. De kranken worden behandeld naar den eisch hunner ziekte. Men legt ze in bed, geeft ze baden, doet ze genieten van de frissche lucht, spreekt ze liefderijk toe en behandelt ze zoo zacht en tegemoetkomend als mogelijk is.

Het schoone resultaat van deze methode is, dat de patiënten veel kalmer worden, dat de woestheid vermindert, dat de omgang tusschen verpleegden en verplegers vertrouwlijker wordt. En wat waarlijk niet het minste is, dank zij deze *medische* methode, komen metterdaad vele gevallen van genezing voor. Dat alles nu is daaraan te danken, dat God het menschelijk oog voor het *lijden* dezer zielsongelukken heeft geopend, dat een geest van ontferming zich van ons hart heeft meester gemaakt, dat onze ziel in barmhartigheid tot die ellendigen uitgaat, om medelijdend de helpende hand aan die deerniswaardigen toe te steken. Men weet en verstaat, dat de krankzinnigen »voorwerpen van barmhartigheid« zijn, en dat de barmhartigheid hier een heilige roeping ontvangt, een wel moeilijke, doch ook heerlijke taak zich ziet toebetrouwd.

Officieele Berichten.

Centrale Pastorale Conferentie.

De Centrale Pastorale Conferentie zal D. V. op Donderdag 30 September e.k., te Zwolle gehouden worden in de Buiten Societeit bij het station.

Aanvang des voormiddags te 9½ uur.

De volgende onderwerpen zullen door een referaat worden ingeleid.

1. Hoe kan „de kerk," in 't bijzonder de Geref. kerken, komen tot meerderen invloed, volgens haar roeping van Gods wege, op het leven en werken van de Overheid en het volk? door Ds. R. J. W. Rudolf te Leiden.
2. Wat hebben de opzieners en leden der kerken te doen tot versterking van haar inwendige kracht, in werkelijk verzorgen en waken voor de kudde en al de schapen? door Ds. S. Datema te Delfshaven.
3. Wat hebben de kerken en alle geloovigen te doen tot opwekking van het geestelijk leven in dezen tijd? door den heer H. Huisman van Appingedam.

Varia. Nog zullen de volgende onderwerpen, indien de tijd het toelaat, in bespreking worden gebracht:

a. Hoe kan een betere Centr. Past. Conferentie worden verkregen?

b. Beantwoorden de classicale examina aan het doel: de beproeving, of de candidaat geacht mag worden een bekwaam en geschikt „herder en leeraar" te zullen zijn?

c. Wat te doen tegen het dreigend gebrek aan bedienaars des Woords?

d. Is het schriftmatig en tot heil der kerken, dat het uitbrengen van een beroep op bejaarde predikanten voor vacante gemeenten bijna ondoenlijk is geworden? Indien niet, hoe kan aan dien misstand dan een einde worden gemaakt?

e. Welke manier van verkiezing van ambtsdragers moet de beste worden geacht?

f. Oprichting van een fonds tot bevordering der studie van de Geref. theologie, en uitgave van studiën.

g. Advies der Gen. Synode in zake geestelijke zorg voor gevangenen c. a.

h. De beteekenis van den boekhandel voor het Koninkrijk Gods.

De Conferentie is toegankelijk voor bedienaren des Woords, ouderlingen en diakenen, hoogleeraren en studenten, alsmede voor onderwijzers, behoorende tot de Geref. kerken. Ook aan belangstellende lidmaten dezer kerken, die zich daartoe vóór of tijdens de vergadering bij den voorzitter of den secretaris aanmelden, kan toegang worden verleend.

Bij het toekenen der presentielijst wordt 50 cent ter bestrijding van onvermijdelijke onkosten betaald.

Ook zal er gelegenheid zijn zich van mondbehoeften te voorzien.

Door de referaten en andere onderwerpen, die hier behandeld en ter sprake zullen gebracht worden, belooft deze Conferentie een hoogst belangrijke te zullen zijn.

Moge dan een groot getal ambtsdragers en belangstellenden te Zwolle op Donderdag 30 September samenkomen. En geve de Heere door Zijne genade, dat ook deze Conferentie dienstbaar zij tot voorlichting en versterking, waaraan immers ook de ambtsdragers in Christus' kerk steeds behoefte hebben, in onze dagen wel in bijzondere mate.

Het Comité der Centr. Past. Conferentie,
L. Lindeboom, *Voorzitter.*
F. Kramer.
J. van Lonkhuijzen.
J. W. Bührmann.
W. J. D. van Dijck.
J. Vonk, *Secretaris*

Maasluis, 23 Aug. 1909.

Lexmond, 8 Sept. Zondag deed Ds. J. J. Steinhart van Schoonhoven intrede in de Geref. kerk te Lexmond.

In de morgenure trad Ds. D. Koffijberg van Culemborg als bevestiger op en sprak over 2 Tim. 2:15. En onder veel belangstelling hield onze eerste leeraar des avonds zijn intreerede naar aanleiding van Jesaja 40:11. B. en W. en afgevaardigden van naburige kerken waren tegenwoordig; ze werden aan het einde met den bevestiger en den consulent hartelijk toegesproken. Daarna werd het woord gericht tot vereenigingen en corporatiën enz., benevens kerkeraad en gemeente.

Het slotwoord sprak, ook namens den kerkeraad, de consulent Ds. van Diemen van Meerkerk.

Voor de Geref. kerk hier ter plaatse was het een blijde, onvergetelijke dag, dien de Heere ons gemaakt heeft. Jaren lang was het, onder veel teleurstelling, wachtenstijd geweest, en nu had de Heere eindelijk op ongedachte wijze de begeerte des harten gegeven en zijn dienstknecht tot ons gezonden.

Stelle de Heere hem in ons midden tot een rijken zegen en geve Hij genade, om steeds Gode de eer ervoor toe te brengen.

Bij deze betuigen wij ook onzen hartelijken dank aan Ds. en voorgangers, in het bijzonder aan den heer J. Mulder te Apeldoorn, die onze kerk des Zondags hebben geholpen.

Namens den Kerkeraad,
Gs. Scheerpenzeel, *Scriba.*

Baarland, 24 Aug. Na een bijna vijf-jarig verblijf nam j.l. Zondagmiddag, terwijl een groote schare was opgekomen, onze geachte leeraar, Ds. K. Oussoren, afscheid van de gemeente met een predicatie over 2 Tim. 3:14a. Bij het eindigen der godsdienstoefening werd zijn Eerw. namens den kerkeraad door een der ouderlingen, en namens de classis Goes door Ds. R. J. van der Veen, dank gebracht voor de trouw en ijver in zijn arbeid betoond. Den scheidenden leeraar werd Ps. 121:4 en Ps. 134:3 toegezongen.

Het adres der kerk is tijdens de vacature: D. de Leeuw, Oudelande.

Namens den kerkeraad: D. de Leeuw, *scriba.*

Oosterbeek, 6 Sept. Zondag l.l. herdacht onze hooggeachte leeraar, Ds. L. van der Valk, in de prediking naar aanleiding van de woorden uit 2 Korinthe 4:13: „Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken", met opgewektheid roemende in den Heere de vervulling zijner 45-jarige ambtsbediening.

Een derouderlingen was de tolk van kerkeraad en gemeente tot het uitspreken van hartelijke gelukwenschen met dezen treffenden herinneringsdag, terwijl de gemeente haren leeraar de bede uit Psalm 134:3 toezong. Daarna hield Ds. Drenth van Wolfheze nog een toespraak, naar aanleiding van de woorden uit Spreuken 13:17: »Een trouw gezant is medicijne, zijn beste wenschen voor den jubilaris uitsprekende.

Het was eene aangename feesture met de gemeente, die nog lang onder ons in herinnering zal blijven. De Heere vervulle de uitgesproken wensch en begeerte, dat onze grijze leeraar nog eenige jaren in ons midden zijn arbeid moge voortzetten.

Vele stoffelijke blijken van belangstelling, ook uit zijn vorige gemeenten, vloeiden den jubilaris toe.

De scriba van den kerkeraad: J. van Golverdinge.

Schildwolde, 6 Sept. Zondag was het voor de Geref. Kerk alhier een blijde dag. Na eene vacature van ruim 7 maanden schonk de Heere ons in Ds. J. H. Broek Roelofs weder een eigen Herder en Leeraar.

Als bevestiger trad des morgens voor ons op Ds. J. Thijs van Zuidbroek, met eene leerrede over 1 Cor. 4:1: Uitdeelers der verborgenheden Gods. De gemeente zong haren leeraar toe Ps. 134:3.

Des namiddags verbond Ds. Broek Roelofs zich aan de gemeente met eene leerrede over Jez. 2:5.

Na gebruikelijke toespraken tot den heer Burgemeester, den consulent Ds. L. Bos, tevens als afgevaardigde van de classes Appingedam, de afgevaardigden van de kerk van Siddeburen, kerkeraad en gemeente, werd Z.Eerw. bij monde van den scriba een hartelijk welkom toegesproken en zong de gemeente hem en gezin toe Ps. 122:3. Daarna richtte Ds. L. Bos nog eenige waardeerende woorden tot Z.Eerw.

Stelle de Heere onzen Herder en Leeraar tot een rijken zegen voor de gemeente en vervulle Hij de kerk van Zegwaart c. a. spoedig met den man Zijns raads.

Namens den Kerkeraad: J. Ridder, *scriba.*

Christelijke Hoogere Burgerschool.

Van de Chr. Hoogere Burgerschool te Rotterdam slaagden alle 10 leerlingen, n.l.: B. Cretée te Moerdijk, J. A. H. van Griethuijsen te Delft, C. B. van Haeringen te Katendrecht, J. A. Hendriks te Delft, J. Hordijk te Charlois, Aa. Ma. Ee. Kramer te Rotterdam, F. Looyen, te Gorinchem, A. B. Vaandrager te Charlois, D. Verhagen te Spijkenisse, D. C. IJlst te Rotterdam.

Het is ongetwijfeld een reden tot blijdschap en dankbaarheid, dat alle leerlingen van de Chr. H. B. S., tien in getal, het eindexamen met goed gevolg hebben afgelegd. Wij herinneren ons nog als den dag van gisteren, hoe in het jaar 1901, toen wij met negen jongens onze school begonnen, velen de schouders ophaalden. Dat was nu toch duidelijk een onbegonnen werk. Een Christelijk gymnasium dat ging nog, maar een Chr. H. B. S. dat was onmogelijk. Hoe zou men ooit aan de leerlingen kunnen geven, wat het openbaar onderwijs gaf? Hoe zou men het uitgebreide onderricht in de natuur- en scheikunde kunnen geven? Waar was het laboratorium? Waar waren de instrumenten? Neen, het stond voor velen vast, die H. B. S. was een mislukking.

Acht jaar zijn we nu op weg met onze H. B. S. We hebben onze zaak biddend den Heere bevolen. Wel waren de geldelijke offers, die gebracht moesten worden, groot; wel kwam het water dikwerf tot aan de lippen, maar het overstroomde ons niet. Onze school bloeit. Het getal leerlingen is meer dan vertienvoudigd, en al het beweren, dat onze leerlingen niet klaar zouden kunnen komen, is beschaamd. Onze leerlingen kunnen in elk opzicht de proef met de leerlingen van openbare H. B. S. doorstaan. Het resultaat van dit jaar: alle tien geslaagd, spreekt voor zich zelve. Dankbaar zijn we voor dezen uitslag. We zien er de gunst onzes Gods in. Moge de Chr. H. B. S. die zoo noodig is, (op dit oogenblik nog de eenige in het gansche land) bloeien! Zegene de Heere de leeraren en den directeur, die allen met zooveel toewijding hun arbeid verrichten en die ongetwijfeld door den gunstigen uitslag van het eindexamen bemoedigd zullen zijn, om op den ingeslagen weg voort te gaan.

Buitenland

Hall Caine over toestanden in Egypte en Soedan.

Hall Caine gaat dan voort met te betoogen, dat het welzijn van een volk niet afhangt van zijn stoffelijke welvaart, of van de exploitatie van zijn natuurlijke hulpbronnen, of van zijn toenemende beschaving, maar van zijn religie. En daarom vraagt hij of het goed is, dat de zending aangemoedigd wordt in landstreken die onder Engeland staan en waar het Mahomedanisme heerscht. Ja hij vraagt of het wel oorbaar is, toe te laten dat het Christendom onder zulke volken gepropageerd wordt?

Men kan zich over deze vragen niet verwonderen, als men weet dat Hall Caine zich aldus over het Mahomedanisme laat hooren: „De Islam is in zijn wezen een edel geloof. Behalve onze opvatting omtrent het karakter en de roeping van Jezus, is er geen fundamenteel verschil tusschen het Christendom en den Islam. Al geef ik toe dat deze beperking, die ik aanduidde, groot en essentieel is, beweer ik dat